

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 października 2012 r. (data nadania) skierowanym do Sądu Rejonowego w Sieradzu M. P. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych G. O. i J. O. (1) na swoją rzecz kwoty 65.000,- zł z ustawowymi odsetkami od daty wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód podniósł, iż dochodzona kwota stanowi część roszczenia wynoszącego łącznie 150.000,- zł, którym z uwagi na nie otrzymanie zamówionych koszul męskich H. K. (1) obciążyla z tytułu kary umownej spółkę (...), a które przysługuje powodowi z na podstawie cesji praw dokonanej na jego rzecz przez ww. spółkę. [pozew k. 2-3]

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Pozwani podnieśli, iż stronie powodowej nie służy prawo do dochodzenia odszkodowania z tytułu kary umownej, gdyż wykonywanie zleceń objętych pozwem nie odbywało się na podstawie umowy z dnia 17.08.2010 r. Nadto podnieśli, że do niewykonania zlecenia w terminie doszło z przyczyn obciążających spółkę (...). Wreszcie pozwani podnieśli zarzut nieważności zapisu z pktu 2 ust 8 ww. umowy i ewentualnie zarzut miarkowania kary umownej ze względu na jej rażące wygórowanie. Pozwani zakwestionowali również aby spółka (...) faktycznie wypłaciła H. K. (1) karę umowną. [odpowiedź na pozew k. 88-89]

Pismem z dnia 25 czerwca 2013 r. (data nadania) powód rozszerzył powództwo wnosząc o zasądzenie dalszej kwoty 85.000 zł z ustawowymi odsetkami od daty wytoczenia powództwa o tę kwotę do dnia zapłaty, z tytułu pozostałej części zapłaconej przez (...) kary umownej. [pismo k. 150]

Postanowieniem z dnia 28 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy w Sieradzu przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi. [postanowienie k. 152]

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 sierpnia 2010 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. zawarła z pozwanymi umowę kooperacyjną w zakresie produkcji i konfekcjonowania wyrobów gotowych marki (...).

(...) z o.o. (...) w Ł. zajmująca się sprzedażą hurtową odzieży zamawiała na podstawie zawartej umowy u pozwanego produkcję i konfekcjonowanie odzieży.

Zgodnie z punktem 8 umowy pozwani mieli być obciążeni za przekroczenie terminu realizacji całego zamówienia karą umowną w wysokości 2 % wartości zamówienia za każdy dzień opóźnienia. Gdy opóźnienie przekroczy 14 dni pozwani mieli być obciążani karą umowną o wartości spóźnionego zamówienia w cenach zbytu ustalonych przez zamawiającego towar oraz karami umownymi nakładanymi przez kontrahentów w oparciu o podpisane kontrakty.

Ponadto zgodnie z punktem 10 umowy zamawiającemu przysługiwało prawo dochodzenia odszkodowania uzupełniającego wyższego od kar umownych.

[umowa k.57-58]

W trakcie obowiązywania umowy kooperacyjnej z pozwanym (...) z o.o. (...) w Ł. w dniu 6 czerwca 2011 r. przyjęła zamówienie od firmy (...) w Ł. na dostawę do dnia 1 września 2011 r. 880 szt. koszul męskich o symbolu (...) 1199, 610 szt. koszul męskich o symbolu (...) i 820 szt. koszul męskich o symbolu (...) 1190. Razem zamówiono 2 310 sztuk koszul o wartości 150 150 zł netto

Spółka (...) zobowiązała się do wykonanie zamówienia w terminie do 1 września 2011 r., a po upływie tego terminu zamawiająca miała prawo do nie odebrania towaru (zamówienie uległo automatycznemu unieważnieniu), zaś (...) zobowiązała się do zapłaty kary umownej w kwocie 150 000 zł.

[umowa k. 59-61, zeznania świadków: H. K. (1) – protokół k. 213 00:08:09-00:11:42, Z. K. k.214 00:15:08- (...):37, przesłuchanie powoda e-protokół k. 297 00:07:56]

Spółka (...) w Ł. całą wynikająca z zamówienia odzież w dniu 27 czerwca 2011 r. zleciła do produkcji pozwanym z terminem dostawy do dnia 23 VIII 2011 r. Zamówienia podpisał osobiście J. O. (1).

Pozwani mieli wykonać 880 koszul o symbolu (...) za cenę brutto 16,50 zł za sztukę, 821 koszul o symbolu (...) 1190 za cenę brutto 15 zł za sztukę oraz 613 koszul o symbolu (...) za cenę brutto 16,50 zł za sztukę we wskazanych w specyfikacjach kolorach (łącznie (...) koszul za cenę brutto łącznie 36 949,50 zł)

(...) na wykonanie zamówionych koszul zamówiła spółka (...). Był on zgromadzony w magazynie w jej magazynie skąd miał go odebrać pozwany J. O. (1). Cały materiał był przygotowany pod koniec czerwca 2011 r.

Pozwany odebrał towar w 5 partiach, odpowiednio w dniach 27 i 28 czerwca, 11 lipca oraz 4 i 22 sierpnia 2011 r.

[załączniki do umowy k. 62-64 i załączniki ze specyfikacjami k. 91-96, dowody WZ k. 98-102, zeznania świadków: M. O. k 129, S. B. (1) k. 148 v-149, R. M. (1) k. 149 v, J. C. (1) e-protokół k. 215 00:38:06-00:41:59, przesłuchanie powoda e-protokół k. 297 00:09:54-00:17:59, przesłuchanie pozwanego J. O. e-protokół k.298 00:43:51-00:47-31]

Pozwani nie wykonali zamówionej odzieży w przyjętym terminie do dnia 1 września 2012 r. [niesporne]

Spółka (...) z o.o. w Ł. uzyskała prolongatę terminu własnego zobowiązania wobec H. K. (1) do dnia 16 września 2011 r.

[pismo k. 68, zeznania świadków: H. K. (1) – protokół k. 213 00:08:09-00:11:42, Z. K. k.214 00:15:08-00:18:37, przesłuchanie powoda e-protokół k. 297 00:11:35]

Pozwani w wykonaniu zamówienia z 27 czerwca 2011 r. uszyli i dostarczyli do spółki (...) następujące towary

- w dniu 12 października 2011 r. 145 szt. i w dniu 19 października 2011 r. 687 szt. koszul o symbolu (...) – łącznie 832 sztuk,

- w dniu 28 września 2011 r. 325 szt., w dniu 30 września 2011 r. 217 szt. i w dniu 4 października 2011 r. 280 szt. koszul o symbolu (...) 1190 – łącznie 821 sztuk oraz

- w dniu 7 września 2011 r. 220 szt., w dniu 9 września 2011 r. 303 szt. i w dniu 15 września 2011 r. 215 szt. koszul o symbolu (...) – łącznie 738 sztuk

tj łącznie 2 391 sztuk koszul w kolorystyce wskazanej w poszczególnych dowodach WZ.

[dowody WZ k. 103-107]

H. K. (1) rozwiązała umowę z spółką (...) rezygnując z odbioru zamówionego towaru z uwagi na nie otrzymanie zamówionych koszul męskich w prolongowanym terminie i obciążyła ją karą umowną w kwocie 150.000,- zł.

[pismo k. 69, wezwanie k. 70, oraz kopie ich oryginałów złożonych przez H. K. (1) k. 222, zeznania świadków: H. K. (1) – protokół k. 213 00:08:09-00:11:42, Z. K. k.214-215 00:16:48-00:33:03, przesłuchanie powoda e-protokół k. 299 00:22:29, 00:38:40]

Spółka (...) zapłaciła karę umowną na rzecz firmy (...) prowadzonej przez H. K. (1) w ratach wpłacając odpowiednio:

- w dniu 11 czerwca 2012 r. kwotę 45 000 zł,
- w dniu 4 września 2012 r. kwotę 20 000 zł,
- w dniu 2 października 2012 r. kwotę 25 000 zł
- w dniu 21 października 2012 kwotę 40 000 zł oraz
- w dniu 4 marca 2013 r. kwotę 20 000 zł

tj łącznie 150 000 zł

[dowody wpłat k. 70-72 i k. 137-139 oraz kopie ich oryginałów złożonych przez H. K. (1) k. 218-219, kopia oryginału dokumentacji księgowej złożonej przez H. K. (1) k. 223-233, zeznania świadków: H. K. (1) – protokół k. 213 00:08:09-00:11:42, Z. K. k.214-215 00:18:37, 00:33:03, przesłuchanie powoda e-protokół k. 297 00:22:59]

M. P., który w okresie wykonywania spornych umów był prezes spółki (...), w dniu 26 września 2012 r. nabył w drodze umowy z tą spółką prawo do wierzytelności w kwocie 150 000 zł wobec pozwanych z tytułu kary umownej poniesionej na rzecz firmy (...) wobec niewykonania zamówienia dla (...) przez pozwanych. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki z o.o. (...) w Ł. wyraziło zgodę na zawarcie przedmiotowej umowy przelewu oraz do zawarcia umowy ustanowiło pełnomocnika w osobie prokurenta S. B. (1).

[umowa k. 56, uchwała k. 117]

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie i powołanych wyżej dowodów. Pomimo zarzut strony pozwanej Sąd uznał za prawdziwe dokumenty dotyczące faktu obciążenia przez H. K. (1) spółki (...) karą umowną. Fakt zawarcia umowy z której takie zobowiązanie wynika, fakt obciążania karą i fakt jej zapłaty potwierdziły nie tylko dokumenty, których oryginały – na żądanie strony pozwanej – złożyła świadek K. (w tym dokumentacja księgowa jej firmy), ale także zeznania świadków H. i Z. K., S. B. (1), J. C. (1) i samego powoda. Okoliczność, iż strona pozwana nie doszukała się śladu zaksięgowania i poniesienia kary umownej w dokumentacji księgowej spółki (...) pozostaje przy tym bez znaczenia skoro fakty te potwierdziły inne dowody. Kwestia sposobu księgowania należności przez spółkę prawa handlowego ma zasadnicze znaczenie głównie z punktu widzenia rachunkowości i prawa podatkowego, a dla sprawy cywilnej może mieć jedynie pośrednie znaczenie jako początek dowodu bądź okoliczności zaprzeczająca nie potwierdzonym innymi dowodami twierdzeniom stron. Skoro jednak dowody (i to różnego rodzaju – tak z dokumentów jak i świadków) na fakt obciążenia i poniesienia kary umownej przez spółkę zostały przedstawione, w ocenie Sądu nie ma podstawa do uznania – tylko na podstawie braków w księgowości – że wszystkie pozostałe dowody nie są prawdziwe.

Sąd pominął twierdzenia strony pozwanej co do przyczyn nie wykonania zamówienia w terminie określonym w załącznikach z 27.06.2011 r. oraz zeznania świadka M. O. (syna pozwanych) i pozwanych w tym zakresie. Okoliczność, iż opóźnienie to wynikało z przyczyn leżących po stronie spółki (...), a mianowicie nie zgromadzenia całości materiału potrzebnego do wykonania zamówienia w terminie składania zamówienia, nie została potwierdzona żadnymi innymi dowodami. Przeciwnie, pozostali świadkowie, którzy mieli wiedzę w tym temacie (S. B., R. M., J. C. i powód), wprost podnosili, iż materiał był już wtedy zakupiony w całości, a odbieranie go przez pozwanego w częściach były uzasadniane brakiem miejsca w magazynie pozwanych czy też wykonywanie przez pozwanych produkcji w ramach innych umów. Zauważyć należy, iż jedyny świadek, który zeznawał zgodnie z twierdzeniami pozwanych jest ich synem, również zaangażowanym w sprawy ich firmy, podczas gdy świadkowie M. (magazynier (...)) czy C. (obecnie już nie pracująca w spółce) nie mieli żadnego osobistego interesu do składania zeznań na korzyść powoda.

Nieprawdziwe również okazały się twierdzenia pozwanych co do tego czy sporne zamówienie zostało złożone przez (...) w ramach łączącej ją z pozwanymi umowy kooperacyjnej. Nie tylko J. C., S. B. i powód, ale nawet świadek M. O. potwierdzili, że zamówienie z 27.06.2011 r. było związane z umową z 2010 r.

Sąd pominął wnioski dowodowe strony pozwanej o przeprowadzenie dowodów z opinii biegłych.

Co do dowodu na okoliczność braku możliwości wykonania zamówienia w pierwotnym terminie Sąd miał na względzie okoliczność, iż twierdzenia pozwanych w zakresie przyczyn braku możliwości odebrania materiału w terminie, które uzasadniały przeprowadzenie tego dowodu, zostały uznane za niewiarygodne. Nadto sami pozwani (zeznania G. O. e-protokół k. 299 00:59:03) przyznali, że wykonanie zamówienia było możliwe w terminie około 2 miesięcy od odebrania materiału na koszule, to jako że okoliczność ta nie jest sporna dowód w tym zakresie jest zbędny.

Co do dowodu na okoliczność wysokości kar umownych występujących przy zleceniu szycia j koszul i ew. szkody którą mógł ponieść (...) Sąd uznał go za nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy. Wysokość kary umownej oraz wartość towaru zamówionego w umowie między (...) a H. K. (firma (...)) wynika wprost z tej umowy, wysokość zapłaconej kary zaś z dowodów wpłat. Szkodą poniesioną przez (...) jest z uwagi na okoliczność sprawy kwota zapłacona z tego tytułu, a skoro została ona wykazana innymi dokumentami, hipotetyczne ustalenie jakie są kary umowne występujące w obrocie handlowym i czy faktycznie szkoda mogła być w tej wartości zmierzało by jedynie do przedłużenia postępowania. Zauważyć należy nadto, iż wartość kontraktu między (...) a (...) nie budzi zastrzeżeń co do wygórowania ceny i wartość zamówionych koszul. Przy zamówieniu 2 310 sztuk koszul o łącznej wartości 150 000 zł, cena za 1 koszulę wynosi 65 zł co nie wydają się być kwotą zawyżoną biorąc pod uwagę rozbieżność w cenach koszul dostępnych na rynku, a znanych Sądowi choćby z doświadczenia życiowego.

Jako nieistotne dla sprawy, ze względu na wykazaną wysokość szkody poniesionej przez spółkę (...) w postaci zapłaconej kary, Sąd pominął okoliczności dotyczące dalszego losu przedmiotowych koszul.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jako uzasadnione zasługuje na uwzględnienie w całości.

Podstawą roszczenia powoda są przepisy art. 471 k.c. w zw. z art. 627 k.c. i art. 509 k.c. oraz art. 361 § 2 k.c.

Powód bowiem dochodzi zapłaty odszkodowania, którą to wierzytelność nabył na podstawie umowy przelewu praw z 26 września 2012 r..

Spółkę z o.o. (...) w Ł. i pozwanych łączyła umowa z dnia 17 VIII 2010 r., w wykonaniu której pozwanym zlecono w dniu 27 VI 2011 r. uszycie 2 314 koszul w terminie do 23 VIII 2011 r. Zamówienie złożone w wykonaniu umowy kooperacyjnej, o charakterze ramowym, ma charakter odrębnej umowy o dzieło, w ramach której pozwani zobowiązali się do wykonania określonego dzieła (uszycia koszul) z materiału powierzzonego przez zamawiającego. Nienależyte wykonanie tego zobowiązania (nie dotrzymanie terminu) skutkuje odpowiedzialnością odszkodowawczą pozwanych, a mianowicie obowiązkiem naprawienia szkody, którą w tym wypadku są straty jakie poniosła spółka (...), w postaci kary umownej w kwocie 150 000 zł zapłaconej na rzecz firmy (...) należącej do H. K. (1) z tytułu niewykonania przez (...) zobowiązania do dostarczenia 2 310 koszul, na podstawie umowy łączącej te dwa ostatnie podmioty.

Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanych, pomimo zarzutów strony pozwanej, zostały przez powoda wykazane. Nie budzi wątpliwości ani fakt zamówienia w spółce (...) koszul przez H. K. (1) i ich wartości, jak i fakt zawarcia umowy o zapłatę kary umownej na wypadek niewykonania zobowiązania wynikającego tej umowy.

Nie budzi również wątpliwości, że spółka (...) powierzyła wykonanie odpowiedniej ilości koszul pozwanym, a pozwani nie wykonali ich w ustalonym terminie.

Nie budzi wreszcie wątpliwości, że spółka (...) poniosła szkodę w kwocie 150 000 zł płacąc H. K. (1) umówioną karę.

I ostatecznie, nie budzi wątpliwości fakt zawarcia między powodem a spółką (...) umowy przelewu prawa do spornej wierzytelności ani też ważność tej umowy.

Przepis art. 471 k.c. pozwala jednakże dłużnikowi na uwolnienie się od odpowiedzialności odszkodowawczej poprzez wykazanie, iż nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności za które nie ponosi on odpowiedzialności.

Wbrew jednak zarzutom strony pozwanej, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na postawienie tezy, iż w dacie przyjęcia przez pozwaną zamówienia spółka (...) w Ł. pozostawiła do ich dyspozycji wszystkie materiały (tkanina, dodatki i dokumentacja techniczna) niezbędne do wykonania zlecenia. Twierdzenie, iż to spółka (...) uniemożliwiła terminowe wykonanie zamówienia zostało obalone zeznaniami ww. świadków. W świetle ich zeznań uznać należało, iż odbieranie materiału niezbędnego do wykonania całego zamówienia w partia spowodowane było li tylko przyczynami leżącymi po stronie pozwanej, a czy chodziło tu o brak możliwości składowania takiej ilości materiału czy wykonywanie przez pozwaną produkcji w ramach innych umów pozostaje dla zasady ich odpowiedzialności bez znaczenia.

Na marginesie zauważyć należy, że nienależyte wykonanie umowy przez pozwaną ma też uzasadnienie w innym wymiarze. Co prawda twierdzenia powoda, że pozwani wykonali mniejszą ilość koszul niż w zamówieniu, zostało przez pozwaną obalone (wykonano bowiem (...) koszul zamiast (...)), jednakże koszule wykonane w odpowiednich zamawianych modelach nie odpowiadają pierwotnemu zamówieniu – tylko model 1190 wykonano w ilości zgodnej z zamówieniem, zaś modelu 1191 sztuk 738 zamiast 613, natomiast modelu 1199 sztuk 832 zamiast 880. Na zmianę pierwotnych ilości zamawianych modeli strona pozwana nie przedstawiła zaś dowodów.

W tej sytuacji uznać należało, iż pozwani nie zwolnili się od odpowiedzialności na podstawie art. 471 k.c.

Dochodzone pozwem roszczenie nie jest karą umowną wynikającą z zawartej między (...) a pozwaną umowy, lecz stanowi odszkodowanie należne na zasadach ogólnych.

Gdyby bowiem spółka (...) obciążyła powód karą umowną przewidzianą w pkt 2 ust 8 umowy mogłaby żądać jedynie kwoty nie przekraczającej 2% od kwoty 36 949,50 zł (łącznej wartości zamówienia) za każdy dzień opóźnienia, co stanowiłoby kwotę znacznie niższą niż szkoda poniesiona przez spółkę na rzecz H. K. (1).

Jednakże zgodnie z zapisem pkt 2 ust 10 umowy z dnia 17 VIII 2010 r. spółce (...) w Ł. przysługuje prawo dochodzenia odszkodowania uzupełniającego wyższego niż kara umowna. Zastrzeżenie takie jest zgodne z przepisem art. 484 § 1 zdanie 2 k.c., wobec czego spółka ta mogła dochodzić odszkodowania na zasadzie art. 471 k.c. i prawo do odszkodowania takiego przenieść na powoda.

Ze względu na wskazaną podstawę roszczenia powoda za nietrafny i nie mający znaczenia dla sprawy uznać należało zarzut nieważności zapisu z pktu 2 ust 8 umowy kooperacyjnej w zakresie w jakim strony ustalają, że Zamawiający może obciążyć Wykonawcę karami nakładanymi przez jego zleceniodawców (ze względu na sprzeczność tego zapisu z art. 58 kc oraz 353.1 kc w zakresie w jakim wykonawca przyjmuje na siebie zobowiązanie bez wiedzy co do jego wysokości i bez możliwości jego modyfikacji w sytuacji gdy w obrocie handlowym podwykonawca nie ma wglądu do dokumentów handlowych zleceniodawcy i nie wie czy i na jakich warunkach i w jakim zakresie odpowiada zleceniodawca względem swego zleceniodawcy co prowadziłoby do przyjął odpowiedzialności przykładowo na 1 mln zł za niewykonanie w terminie jakiegokolwiek zobowiązania o wartości 10.000 zł).

Na marginesie stwierdzić jednak należy, iż twierdzenia pozwaną jakoby kara umowna zapłacona przez S-kę (...) w Ł. była wygórowana są nieuzasadnione. Trzeba bowiem mieć na uwadze, że wartość zamówienia H. K. (1) w (...) z o.o. (...) w Ł. wynosiła netto 150.150,- zł, a kara zabezpieczała także interes ekonomiczny H. K. (1) t.j. potencjalny zysk z transakcji, na który H. K. (1) mogła liczyć gdyby doszło do dalszej transakcji.

Również ze względu na tę postawę roszczenia pominięciu podlegał zgłoszony ewentualnie zarzut miarkowania kary umownej ze względu na jej rażące wygórowanie. Pozwani zarzut taki mogli by podnieść gdyby spółka (...) (bądź jej następca prawny, w tym wypadku powód) dochodził od nich zapłaty kary umownej zgodnie z zapisem pkt 2 ust 8 umowy kooperacyjnej, jednakże kwestionowanie wysokości kary umownej jaką została obciążona spółka (...) przez jej

klienta na podstawie innej umowy nie mieści się w zakresie uprawnienia dłużnika wynikającego z przepisu art. 484 § 2 k.c. Brak jest bowiem podstawy, na jakiej osoba trzecia mogłaby kwestionować wysokość kary umownej wynikającej z umowy pomiędzy innymi podmiotami

O obowiązku zapłaty odsetek za okres opóźnienia Sąd orzekł zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. Sąd uznał przy tym, iż zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisu art. 455 k.c. powodowi przysługuje prawo do żądania odsetek za okres od daty wezwania pozwanych do zapłaty. Wobec braku dowodu dokonania takiego wezwania przed wytoczeniem powództwa, za datę tę uznać należało datę wytoczenia powództwa o poszczególne części roszczenia tj. datę nadania pozwu i pisma rozszerzającego je.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności, na podstawie wskazanych przepisów, Sąd uwzględnił powództwo w całości.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i art. 105 § 2 k.p.c. zasądzając od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 3.600 zł (ustalone w oparciu o § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) i opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych.

Na podstawie art. 113 ust 1 k.s.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c., wobec zwolnienia powoda od kosztów sądowych i nie poniesienia przez niego opłaty sądowej od pozwu i rozszerzonego powództwa, Sąd nakazał pobrać od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa kwotę nieuiszczonych kosztów sądowych.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanych 2015-03-09